

Ny åldersgräns i LAS och nya regler för uppsägning vid uppnådd pensionsålder den 1 januari 2020

Reglerna med ändringar i LAS införs i två steg, åldersgränsen i LAS höjs från 67 till 68 år den 1 januari 2020 och från 68 till 69 år den 1 januari 2023. De nya uppsägningsreglerna börjar gälla den 1 januari 2020. I övrigt har LAS redigerats om, så att vissa bestämmelser fått nytt paragrafnummer. Eftersom reglerna gäller för hela arbetsmarknaden finns vissa övergångsbestämmelser som bland annat tar sikte på kollektivavtalsreglering av avgångsålder.

Förändringarna görs mot bakgrund av Riksdagens pensionsgrupps överenskommelse för att utveckla pensionssystemet i syfte att säkra långsiktigt höjda och trygga pensioner. Som ett led i arbetet med att förlänga arbetslivet höjer regeringen åldersgränserna i LAS och inför samtidigt ett förenklat uppsägningsförfarande för denna kategori.

SKL har i remissyttrande under lagstiftningsprocessen uttalat stöd för Riksdagens pensionsgrupps bedömningar när det gäller reformering av pensionssystemet och delar bedömningen att det är önskvärt att på olika sätt stimulera till ett förlängt arbetsliv och höjd pensionsålder. SKL har också, i konsekvens med övriga förslag, även ansett det motiverat att höja åldersgränsen i LAS för när avgång med pension kan initieras av arbetsgivaren.

Dölj allt innehåll

Nytt: åldersgränsen för rätten att kvarstå i anställning höjs (32 a § LAS)

De nya reglerna börjar gälla den 1 januari 2020 och den nya åldersgränsen blir 68 år. År 2023 höjs åldersgränsen i nästa steg till 69 år. Åldersgränsen för rätten att kvarstå i anställning framgår av den nya lydelsen i 32 a § LAS. Bestämmelsen är tvingande till arbetstagarens förmån och inte möjlig att avtala bort.

Möjligheten att avsluta anställningen genom ett skriftligt besked när åldersgränsen uppnåtts (nuvarande lydelse i 33 § 1 st LAS) tas bort liksom den särskilda formen för tidsbegränsad anställning av arbetstagare över 67 år (nuvarande lydelse i 5 § p 4 LAS). I stället införs en ny reglering med bland annat ett förenklat uppsägningsförfarande för arbetstagare som uppnått åldersgränsen.

Nytt: särskilda regler för uppsägning vid uppnådd LAS-ålder (33 § LAS)

När arbetstagaren har uppnått åldern för rätten att kvarstå i anställning kan arbetsgivaren säga upp arbetstagaren genom ett förenklat uppsägningsförfarande enligt den nya lydelsen i 33 § LAS.

Av den nya lydelsen framgår att det inte krävs saklig grund vid uppsägning av en arbetstagare som uppnått åldersgränsen. Arbetsgivaren behöver inte i uppsägningsbeskedet ange vad arbetstagaren ska iaktta för det fall denne vill göra gällande att uppsägningen är ogiltig eller yrka skadestånd med anledning av uppsägningen.

Arbetsgivaren behöver inte heller i uppsägningsbeskedet ange om arbetstagaren har företrädesrätt eller inte.

Arbetsgivaren är inte skyldig att ange grund för uppsägningen vid uppsägning av arbetstagare som uppnått åldersgränsen och arbetstagaren kan inte ogiltigförklara uppsägningen.

Nytt: underrättelse och varsel (33 a § LAS)

Enligt nya 33 a § LAS ska arbetsgivaren vid uppsägning av en arbetstagare som uppnått åldersgränsen underrätta och varsla enligt 30 § LAS. Reglerna om överläggning i 30 § LAS är fortsatt tillämpliga förutsatt att förhandling enligt 11-14 §§ medbestämmandelagen (MBL) inte har hållits i frågan.

En månads uppsägningstid och ingen företrädesrätt (33 b § LAS)

Enligt nya 33 b § LAS har arbetstagare som uppnått åldersgränsen en månads uppsägningstid. Arbetstagaren har inte företrädesrätt till återanställning, till högre sysselsättningsgrad eller vid turordning.

Avsked (33 c § LAS)

En arbetstagare som uppnått åldersgränsen kan inte ogiltigförklara ett avsked. Arbetsgivaren behöver inte i beskedet om avsked informera arbetstagaren om ogiltigförklaring.

Ingen konvertering vid uppnådd LAS-ålder (33 d § LAS)

Arbetstagare som uppnått åldersgränsen konverteras inte enligt nya 33 d § LAS. Den nya bestämmelsen om konvertering gäller avtal om allmän visstidsanställning eller vikariat som ingås efter 1 januari 2020. För avtal som ingås före 1 januari 2020 tillämpas 5 b § LAS i dess nuvarande lydelse. Det innebär att arbetstagare som ingår avtal om allmän visstidsanställning eller vikariat innan den nya lagens ikraftträdande inte konverteras efter att de fyllt 67 år.

Arbetstagare som anställs efter den 1 januari 2020 men före den 1 januari 2023 kan inte konverteras till tillsvidareanställning efter att de fyllt 68 år.

När åldersgränsen i 32 a § LAS höjs i nästa steg, den 1 januari 2023, till 69 år så tillämpas den tidigare lydelsen i 33 d § LAS avseende avtal om allmän visstidsanställning eller vikariat som ingås före den 1 januari 2023. För avtal som ingås efter den 1 januari 2023 gäller begränsningen den som fyllt 69 år.

Kommentar

Konsekvenser

För arbetsgivare innebär förändringarna främst att arbetstagare som uppnått LAS-åldern 68 år efter den 1 januari 2020 ska sägas upp och inte längre ges ett skriftligt besked.

Arbetsgivare behöver se över sina rutiner och använda varsel och underrättelse om kommande uppsägning på grund av uppnådd LAS-ålder (pensionsålder). Vid verkställighet av uppsägning behövs en anpassad information, ”besvärshänvisning”, för denna situation, eftersom yrkande om ogiltighet av uppsägning inte är aktuellt efter det att arbetstagaren fyllt

68 år. Detsamma gäller för ett eventuellt avsked. Vid uppsägning behöver inte heller någon upplysning om företrädesrätt finnas med.

Uppsägningstid

Uppsägningstiden för den som fyllt 68 år är en månad enligt LAS.

Arbetstagare som vill gå i pension

Arbetstagare kan som tidigare på eget initiativ meddela arbetsgivaren när de vill lämna sin anställning för att gå i pension, och i samband med det ansöka om att få sin kollektivavtalade tjänstepension.

Mer information

SKL avser att återkomma under hösten 2019 med mer information.

Länk till lagtext: <http://rkrattsbaser.gov.se/sfst?bet=1982:80>